

Virossa ilmaiseksi Internetiin

Yksi Pärnun kolmesta WiFi-asemasta on kauppakeskus Port Arturissa.

Kaikille avoimet langattomat WiFi-verkot yleistyvät kovaa vauhtia eri puolilla maailmaa. Yhdysvaltojen ja Alankomaiden ohella edelläkävijöiden joukkoon pyrkii Viro, jossa kymmenen aktivistia on vuoden aikana pystyttänyt 57 tukiasemaa. Määrä tuplaantuu joka vuosi, lupaa hankkeen keulamies Veljo Haamer.

Aktivistit pystyttävät WiFi-tukiasemia

TEKSTI JA KUVAT:
TIMO LOUHIKARI

Veljo Haamerin kanssa on vaikea sopia tapaamisesta, sillä hänen aikansa kuluu internet-operaattorien ja yrittäjien kanssa tai tukiasemia pystyttäen. Lopulta mies saadaan langattoman WiFi-verkon alueelle tallinnalaiseen kahvila "Mademoiselleen", hän tilaa kupin teetä ja avaa matkamikronsa.

"Itselläni ei edes ole verkkoyhteyttä kotoa. Tulen esimerkiksi kahvilaan, tilaan teetä, otan yhteyden internetiin ja alan etsiä WiFi-aiheisia artikkeleita Amerikasta ja Alankomaista. Tallinnan web-sivujen sisällön kovalevyille, menen kotiin, avaan sivut, alan kääntää artikkeleita viroksi ja seuraavan kerran WiFi:n peitoalueelle tullessani vien käännökset internetiin."

Haamer hakee esiin ylläpitämänsä verkkosivut "www.wifi.ee": "Täältä löytyvät kaikkien tukiasemien paikat, ja kävijät voivat jättää tänne kommenttinsa, jos

käytössä on ongelmia."

Amerikkalaislehti uutisoi taannoin, että Virossa rakennetaan WiFi-yhteyksiä jopa huoltoasemille. WiFi toimiikin Tallinnassa yhdellä Nesteen huoltoasemalla, ja yritys käyttää sitä Haamerin mukaan mm. sähköpostinsa lähettämiseen, mutta tukiasema ei ole Nesteen tiloissa.

Paikalliset tiedot paikallisverkosta

Haamerilla on selkeä käsitys, mihin kaikkien WiFi-verkkoa voi käyttää. Vaikkapa raja-aseilla täytettävät lomakkeet tai majutusliikkeiden sisäänkirjautumiset voitaisiin hoitaa WiFi:n avulla, ja esimerkiksi matkailuyrittäjät voisivat tarjota turisteille tiedot yrityksensä palveluista.

"Saavut paikkaan ensi kerran, siellä on serveri, avaat tietokoneesi ja saat heti tiedot ympäristöstä. Voit nähdä mitä palveluja on tar-

jolla ja tilata niitä. Se on helppoa tekniikkaa."

Eräiden amerikkalaisarvioiden mukaan Euroopan teleoperaattorit eivät katso hyvällä WiFi:n etenemistä, sillä se voi tietää aina vähäisempää mielenkiintoa G3-tekniikkaa kohtaan. Jopa Nokia Mobile Phonesin johtaja Anssi Vanjoki arvioi syyskuussa Reutersille antamassaan haastattelussa, että kuluttajat eivät toistaiseksi kaipaa G3-palveluja, vaan kuvaviestitekniikka tuntuu riittävän heille hyvin, eikä suunnitelluilla G3- ja GRSP-palveluilla ole juuri muuta eroa kuin nopeus.

"Tulevaisuuden verkkoja ei kannata jäädä odottelemaan vaan käyttää olemassaolevia", Haamer sanoo. "Matkapuhelinsovellusten ja -verkkojen kehittämiseen saa varata aikaa, mutta WiFi on jo nyt arkea. Uusissa sylimikroissa on WiFi-valmius, eikä erillistä lähettintä enää edes tarvita."

Tukiasemia vapaaehtoistyönä

Virossa on hyvä infrastruktuuri ja muutamakin runkoverkko, joten WiFi-tukiasemien pystytys merkitsee enää pientä rahallista panosta, joka on paikallinen, Haamer toteaa. Eesti Telefonin maanlaajuinen valokuituverkko ja osaaminen tulivat viime keväänä testatuiksi, kun Viro järjesti Eurovision laulukilpailun ja lähetti sen myös internetissä.

"Olin rakentamassa Tallinnan Saku-halliin Baltian ja Skandinavian tehokkainta WiFi-peittoaluetta", Haamer sanoo. "Siellä langattomassa verkossa voi olla kerralla yli 2000 käyttäjää."

WiFiä rakentaa Haamerin lisäksi kymmenkunta virolaisharrastajaa, jotka tekevät leipätyötään eri yritysten palveluksessa. Joukossa on teknistä väkeä, julkisen vallan edustajia, yrittäjiä ja lakimies. Mukana on aimo annos

idealismia, sillä kukaan ei toistaiseksi pääse tekemään WiFillä bisnestä. Haamer itse hankkii elantonsa myymällä digitaalikameroita, vaikkapa tukiasemien omistajille.

Kaikilla tukiasemilla ei vielä edes ole käyttäjiä, mutta se ei Haamerin mukaan estä rakentamasta uusia, sillä "on vain ajan kysymys, milloin läpimurto tapahtuu." Niinpä hän hakee uusia tukiasemapaikkoja, neuvotelee Internet-operaattorien ja rakennusten omistajien kanssa, tekee suunnitelman, kartoittaa peittoalueen ja usein myös asentaa tukiaseman.

"Teen kaikkea itse. Tunnen henkilökohtaisesti tukiasemien omistajat – rakennusten, firmojen ja kahviloiden isännät, operaattorien myyntimiehet ja johtajat. Olen heille jonkinlainen myynninedistäjä."

Haamer haluaisi rakentaa tukiasemia kaikkialle Baltiaan. Virossa WiFi hyvän infrastruktuurin ansiosta leviää helposti, mutta Latviassa ja Liettuaassa kehitystä jarruttaa valokuidun puute. Viron tukiasemien määrä joka tapauksessa kaksinkertaistuu joka vuosi, mies lupaa:

"Me olemme pystyttäneet vuoden aikana yli 50 tukiasemaa. Seuraavan vuoden aikana niitä on sata, kahden vuoden kuluttua 200."

Ilmainen lisäpalvelu

Kaksi kolmannelta Viron WiFi-tukiasemista kuuluu operaattoreille. Nämä tarjoavat ilmaista palvelua toivossa, että jonakin päivänä pystyisivät rahastamaan käyttäjiä. Mutta kolmas asemista on paikallishallinnon tai

yrittäjien kustantamia.

"Vaikkapa ravintolayrittäjän on helpompi maksattaa asiakkaalla lasi viiniä tai tuoppi olutta kuin internet-yhteys", Veljo Haamer sanoo. "Yrittäjä näkee WiFin lisäpalveluna, joka houkuttelee uusia asiakkaita."

Yleinen suunta käy vähin erin kohti maksullisia palveluja, koska

jokaisen on pakko ansaita eläkseen, mutta Haamer uskoo, että osa tukiasemista säilyy ilmaisina.

"Esimerkiksi Yhdysvalloissa kansalaisjärjestöt ja aktivistit tarjoavat ilmaisia yhteyksiä. New Yorkissa on kokonainen puisto maksutonta aluetta. Uskon, että samanlainen saadaan vielä Tallinaan."

"Käänsin taannoin viroksi artikkelin Seattlesta. Siellä kaupallinen Internet-operaattori sijoitti lähettimensä alueelle, jossa samalla taajuudella toimi jo ennestään kansalaisjärjestön ilmainen lähetin. Paikalliset nousivat firmaa vastaan ja se joutui poistamaan lähettimensä. Ihmeellistä, että Amerikassa paikallisilla asukkailla voi olla sellainenkin valta. Jos meillä Eesti Telefon tekee jotain, niin vaikea sitä on ihmisten vastustaa."

WiFi-verkot pitää merkitä, jotta ihmiset osaavat käyttää niitä, Veljo Haamer toteaa. Iso kyltti on tarroja tehokkaampi, "vain hie-man kallis".

Veljo Haamerin koneessa on Ageren WiFi-kortti. Se toimii ilman lisäsennuksia Windows 2000:ssä, XP:ssä ja Linuxissa. Tarpeen vaatiessa tietokoneeseen voi liittää lisäantennin. Kahvila "Mademoiselle" yhteys toimii 2080 kbs nopeudella.

Haamer on kerran koettanut käyttää kaupallista WiFi-verkkoa Suomessa. "Se oli onneton kokemus. Näin Helsinki-Vantaan lentokentällä tietokoneesta, että verkko on olemassa. Kyselin virkailijoita, mistä voisin ostaa käyttöaikaa ja minua neuvottiin soittamaan Soneraan. Sieltä sanottiin, että saat lipun helposti, kun käytät Helsingin keskustasta ostamassa. Lippuja ei lentokentällä ainakaan kesäkuussa matkani aikaan myyty."

Kylien pelastus?

WiFi leviää toistaiseksi lähinnä kaupunkeihin, mutta Haamer pitää sitä myös pienimpien kylien keinona päästä osalliseksi hyvistä Internet-yhteyksistä.

"Kaapelilla voidaan yhdistää yksittäisiä rakennuksia, langattomilla ratkaisulla kokonainen kylä, 20-30 rakennusta. Rakennusten ei tarvitse olla edes vierä vieressä, ne voivat olla ketjussa kauempanakin toisistaan."

"Meillä on jo sellaisia pieniä taajamia, joihin paikallishallinto on vuokrannut linjan ja tarjoaa yhteyksiä eteenpäin WiFi-tekniikalla. WiFin maksimimatka on 300 metriä, jota voidaan jatkaa talosta toiseen saman verran. Se on taloudellinen ratkaisu. Riippuu lähinnä paikallisesta innosta, mihin yhteys saadaan."

WiFi-tukiasemia on lokakuun alkuun mennessä pystytetty kymmenittäin Tallinnaan ja niitä nousee jatkuvasti maakuntiin: Viljandissa on jo kolme, Tartossa seitsemän, Pärnussa kolme ja pää on saatu auki mm. Kuresaressa ja Haapsalussa ja Otepäässä. Tukiasemia on jo ensi vuonna kaikissa maakunnissa, Haamer sanoo.

WLAN ja WiFi

WLAN ("Wireless Local Area Network"), langaton lähiverkko, tarjoaa nykyisellään jopa 11Mb tiedonsiirtonopeuden. Käyttäjät tarvitsee WLAN-sovittimen ja mahdollisesti lisäantennin, joten yhteys voi olla perustamiskustannuksiltaan varsin halpa. Kiinteään verkkoon asiakas on yhteydessä tukiaseman ("access point") kautta. WLANin ongelma on, että käyttäjällä pitää olla

esteetön näköyhteys tukiasemaan. Kantomatka on yleensä korkeintaan satoja metrejä mutta voi maastosta ja käytetystä tekniikasta riippuen ylittää kilometreihin.

WiFi ("Wireless Fidelity") on langattoman lähiverkon teollisuusstandardi 802.11b, joka pyrkii takaamaan eri valmistajien tuotteiden yhteensopivuuden. Standardin nimissä toimii eri

puolilla maailmaa langatonta verkkoa puolustavia aktivisteja, joiden tavoitteet ovat aatteellisia ja epäkaupallisia.

WiFi-filosofian keskuksia ovat mm. San Fransisco ja Alankomaiden Leiden. Ideana ei ole välttämättä tarjota ilmaisia WiFi-yhteyksiä, vaan lähinnä antaa ihmisten itse hallinnoida viestintänsä välineitä ilman kaupallisten toimijoiden välittuloa.

Umts viipyy, WiFi yleistyy

Internetiä voi WiFin peittoalueella käyttää omalla matkamikrolaan ilmaiseksi, ainakin toistaiseksi. Alueet on merkitty oranssin tarroin.

WiFillä on kaksi huomattavaa etua puhelinoperaattorien G3-hankkeisiin verrattuna: tekniikka on jo olemassa ja se on halpaa käyttää. Kuluvan vuoden aikana WiFi onkin ottanut maailmalla aimo harppauksen eteenpäin, ja WLAN-tuotteiden myynti vain kiihtyy.

Elokuussa Deutsche Telekomin tytäryhtiö T-Mobile teki alustavan sopimuksen 2.000 tukiaseman rakentamisesta yhdysvaltalaiselle Starbucks-kauppaketjulle; lisäksi se rakentaa tukiasemia Lontooseen ja Berliiniin. Myös espanjalainen Telefonica on aloittanut WiFi-tukiasemien rakentamisen Saksassa ja Espanjassa.

T-Mobile suunnittelee perivän Yhdysvalloissa WiFin käytöstä 50 dollaria kuussa, millä asiakas voisi käyttää kaikkia maan tukiasemia. Toistaiseksi ongelmana on, kuinka suuren osan hinnasta perii operaattori ja toisaalta tukiasemaa tarjoava yritys.

Syyskuun loppupuolella Microsoft ilahdutti WiFi-aktiivisteja ilmoittamalla uusista laajakaistatuotteistaan, joiden langattomat ratkaisut ovat WiFi-standardin mukaisia. Nokia on puolestaan tuonut markkinoille D211-kortin, jonka avulla matkamikrosta saa yhteyden yhtä lailla WiFi-kuin GPRS-verkkoon.

Kyläverkot tekevät tuloaan?

Suomessa Soneran langatonta "wGate"-yhteyttä voi käyttää julkisilla palvelualueilla suolaisesta 0,33 euron minuuttihintaan. Toimivia tukiasemia Soneralla on reilut 120 - mm. lentoasemilla, Sokos-hotelleissa ja yritysten

tiloissa, varsinkin Soneran omista. Teliä puolestaan tarjoaa WiFi-yhteyksiä kaikkiaan noin 40 paikassa.

WiFi-tekniikalla voi kuka hyvänsä rakentaa myös langattoman kotiverkon. Hintaa usb-väylään liitettävälle laiteille tulee runsaat 300 . Vaikkapa maatilamatkailun harjoittaja voisi WiFin avulla tarjota asiakkailleen niin paikallista informaatiota kuin myös Internetiin pääsyn.

Kauppa- ja teollisuusministeriön kesäkuussa julkaiseman Kai-noon elinkeinojen tehostamista koskevan loppuraportin mukaan WLAN-tekniikka tarjoaa vielä kylille suuren mahdollisuuden. Langattomien kyläverkkojen tarvitsemat mastot, laitetilat ja siirtoyhteydet ovat jo pääosin olemassa. Vuoden-kolmen kuluttua WLAN-tekniikka on jo siinä määrin vakiintunutta, että kyläverkkoja voitaisiin alkaa pystyttää, raportti arvioi.

MTK:n jäsen
Tervetuloa reppuun
www.reppu.mtk.fi